

Tips oss! Ring, send e-post eller SMS/MMS.

Et variert og levende kulturliv fortjener lokalavisas oppmerksomhet.

Tips oss gjerne om det du mener vi bør skrive om, eller send oss tekst og bilde.

E-post: tronderbladet@tronderbladet.no

Telefon: 934 50 100

SMS/MMS: Til 2399 med kodeord TB TIPS.

● Første roman

Rockelærer med bok om sjamanisme

Jan Eivind Tønnesen anser seg selv som skeptiker, men har full respekt for at mange søker til det alternative.

ROMANDEBUT
LIV HELEN VAAGLAND

Agnes og mannen dro nordover, pluss noen venner. Når de kommer til finnmarksnaturen, begynner ting å skjære seg.

Den skoleflinke juristen i 30-årene, Agnes, er hovedpersonen i romanen Noaidi, utgitt på Snøfugl forlag i Melhus. Boktittelen er et samisk ord for sjamanisme.

Agnes er opprinnelig samisk, kvensk, født i en fjord i Finnmark. Hun hadde en lykkelig barndom, knyttet til naturen, men mor hennes flyttet sørover, slo seg ned i en storby og skilte seg fra mannen sin. Moren hadde en mindreværdsfølelse som hun overførte til datteren, forteller forfatteren, som tidligere har skrevet lærebøker i musikk. Dette er hans første roman.

Et av de første møtene med hovedpersonen er på soverommet, sammen med mannen Halvor, svelt og nytrent, uten at det gjør scenen mindre hverdagslig. Agnes er i sitt hode på vei til et annet sted.

Finnmark

Jan Eivind Tønnesen er selv vokst opp i indre Finnmark, i Karasjøk. Han gikk samisk videregående skole og havnet i Trøndelag da han var 19 og begynte i militæret.

56-åringen bor på Tjurrupynen på Gimse, i nabolaget til arbeidsplassen, Trondertun folkehøgskole, hvor han har undervist på rockelinja i 27 år, mest elgitar som er hans hovedinstrument, men også samspill og en god del teori. Han

har hovedfag i musikk, med nordisk litteratur og psykologi i tillegg. Han er gift med Liv Randi Henden Tønnesen fra Halså på Nordmøre. De har datteren Anne Victoria. Frode Fjellheim, som for øvrig er nevnt i boka, er en av dem han har vokst opp sammen med. Han mener Fjellheim er en stor artist innen samisk og etnisk musikk.

Tvangskristning

– Sjamanisme var vanlig til 1600–1700-tallet. Da startet den verste forfølgelsen, sier forfatteren.

Misjonen var en del av dette, mener han. Heksebrenning var mer vanlig i Finnmark enn ellers, og det hadde nok sammenheng med at samene ble sett på som et skummelt folk.

Alle noaider har en liten tromme. Under kristningen av Finnmark ble trommene samlet sammen og brent. Det finnes få igjen. På omslaget av boka kan du se en kopi av et originalt tomeskinn.

Dragning mot nord

Handlingen i boka tar et vendepunkt når Agnes er på vinklubb med venninnene og tilfeldigvis ser et TV-innslag fra Finnmark, med en nysjaman.

– Hun kjenner ham igjen, ser at han har tatt et valg, sier forfatteren.

Nysjamanen forteller at han arrangerer kurs og tar med folk innover, til innsjøer og fjell, kraftplasser.

– Jeg anser meg som skeptiker, men har full respekt for at folk søker mot det alternative, sier Jan Eivind Tønnesen. Da

”Når man blir presset maksimalt, avsløres hva som er på bunn.

mener han også alternativ behandling, og Snåsamannen.

Han mener ikke å stigmatisere det samiske folket med denne boka. Og man kan bli litt lei av overfladisk fleiping om samenes forhold til det okkulte, sier han. Men det fins fortsatt ofring, vet han. – Det er også funnet bålplasser.

Naturen snur seg

Agnes er plaget av uro og psykosomatiske smerter, og vil nordover. Mannen til Agnes, birkenrytter, oljeingeniør med tilbud om karrierestilling i USA, er ihuga skeptiker. Likevel blir han med kona til Finnmark, sammen med noen venner. Når de kommer dit, begynner alt å skjære seg. De opplever at naturen snur seg mot dem, og de blir møtt av en bøllete jegerflokk.

– Poenget er at når man blir presset maksimalt, avsløres hva som er på bunn, sier forfatteren.

Hvorfor bok

Han har nok noe til felles med hovedpersonen Agnes, fordi han alltid har hatt en lengsel etter mer autentisitet i livet.

– Jeg er også interessert i motsetningen mellom det alternative og det rasjonelle.

New age, den religiøse strømmingen som har utviklet seg i den vestlige verden etter 1970, mener han handler mye om penger.

Tull og tøv

– Og om tøv. Folk tar det til seg og havner på det alternative. Hvis det blir satt under press, kollapse den logiske tanken. For eksempel i USA ser vi den kritiske, rasjonelle tanken blir satt på vent i noen miljøer. Mye av det alternative er sprøyt, slik som krystallkraft og pyramidekraft.

liv@tronderbladet.no
982 60 452

Mye på programmet i Prestegårdslåna på Melhus

Til helga er det igjen klart for lørdagsforedrag i Prestegårdslåna på Melhus. Denne gangen er det bøker fra lokale utgivere som står på programmet. Nærmere bestemt sju bøker som er gitt ut av Prestegårdslåna og Snøfugl forlag. Kristine Kaasa Moe (bildet), styreleder i Stiftelsen Prestegårdslåna i Melhus, forteller.

Prestegårdslåna har blant annet gitt ut en skriftserie med Kaasa Moe som redaktør.

Tirsdag åpnes dørene til den litterære salongen i låna, en allsangkveld med Gunnvald Bøe og med Kari Frisvoll ved flygelet.

Kari Frisvoll er mest kjent som organist i Melhus kirke gjennom svært mange år, og dirigent for blant annet Melhus kirkes barnekor. Kristine Kaasa Moe og Gunnvald Bøe er også kjent av mange, som lærere ved Melhus videregående skole.

På begge tilstelningene blir det servering og gratis adgang.

MED BOK: Jan Eivind Tønnesen er interessert i motsetningen mellom det alternative og det rasjonelle.

GLEDER SEG: Rita Bolland er årets gjesteartist under julekonsertene på Ler. Sigmund Gråbak er arrangør gjennom Putballhuset, og Hans Bollandssås er musiker og koordinator for alle Flåartistene.

I år er til og med gjesteartisten fra Flå

Det er fremdeles ledige billetter til årets førjulshappening på Ler.

MUSIKK
SOLVEIG TOFTE

6. og 7. desember er det nok en gang klart for førjulskonserter med Flåartistene i Putballhuset på Ler.

Gjesteartist fra Flå

Som vanlig velger artistene selv hvilke låter de skal fremføre, og det blir tradisjonelle julesanger, rock 'n' roll og muligheter for allsang.

Noe blir gjenhørt fra tidligere år, men det vil også bli fremført låter som ikke tidligere er brukt.

De er mange på scenen, også denne gangen. I alle fall kan Hans Bollandssås garantere for sin egen tilstedeværelse, i tillegg til Per Borten, Petter Øien, Anna Marie Øien, Trine Engan, Anders Stensås, Morten Eggen og Arnstein Solem.

Det er mulig det kan bli flere også, sier koordinator Bollandssås, men det er disse som foreløpig står på programmet.

I tillegg kommer det en gjesteartist, som egentlig er ganske så familiær.

Rita Bolland skal nemlig også spille, og hun byr på sin nye hit «Echo», som i løpet av kort tid blant annet har klatret høyt på den britiske hitlista Hot Disc Top 20.

Rita er også fra Flå, men det er første gang hun står på scenen i Putballhuset under førjul-

skonserten.

Tidligere har hun kun vært der som publikum.

– Det blir spennende, og jeg gleder meg veldig, smiler hun.

Spontant og leket

Hans Bollandssås sier at artistene nå er i ferd med å forberede seg til konsertene hver for seg, og først dagen før de første konsertene, treffes de for å øve sammen.

– Det ser ut til at det blir ganske trangt med tid, også i år, ler han.

Det pleier visst å være sånn, for Flåartistene er aktive musikere.

– Vi er flere som holder på med mye forskjellig, og noen har utgivelser på gang. Men det er bra. Da kommer spontaniteten fram, smiler han.

Ledige billetter ennå

Konsertene pleier å bli utsolgt, men ennå er det billetter ledig til alle fire.

Både Bollandssås og putballsjef Sigmund Gråbak oppfordrer folk til å kjøpe billett nå.

– Det er viktig at folk går og kjøper seg billett, hvis de har tenkt seg i vei, fastslår Bollandssås.

De har hørt at det går rykter om at det allerede er utsolgt, men det stemmer altså ikke. Billetter kan kjøpes på Prix på Ler, Shell 7-Eleven på Kvål og Esso på Melhus.

Artistene og arrangøren lover julemusikk, uhyggelig førjulstemning, julelogg og pepperkaker. Som vanlig.

Solveig.Tofte@tronderbladet.no
982 60 459